

V Luxemburgu 16. apríla 2018
(OR. en)

7956/18

MAMA 59
CFSP/PESC 341
RELEX 318
SY 4

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od: Generálny sekretariát Rady

Dátum: 16. apríla 2018

Komu: Delegácie

Č. predch. dok.: 7941/18 MAMA 58 CFSP/PESC 339 RELEX 316 SY 3

Predmet: Závery Rady o Sýrii

– závery Rady (16. apríla 2018)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o Sýrii, ktoré prijala Rada na svojom 3 613. zasadnutí 16. apríla 2018.

NÁVRH ZÁVEROV RADY O SÝRII

1. Konflikt v Sýrii vstúpil do ôsmeho roku pretrvávajúceho a rozsiahleho násilia, všetky strany neustále a závažne porušujú medzinárodné právo vrátane ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva a sýrsky režim a Dáľš opakovane používajú chemické zbrane. Sýrsky režim nesie prevažnú zodpovednosť za katastrofickú humanitárnu situáciu a utrpenie sýrskeho ľudu. Dôrazne odsudzujeme neustávajúce a opakované používanie chemických zbraní režimom v Sýrii vrátane najnovšieho útoku na mesto Dúma, ktoré je závažným porušením medzinárodného práva a urážkou ľudskej slušnosti. Rada sa v tejto súvislosti domnieva, že cielené letecké útoky USA, Francúzska a Spojeného kráľovstva na zariadenia na výrobu chemických zbraní v Sýrii boli mimoriadnymi opatreniami, ktoré sa prijali s jediným cieľom, a to predísť tomu, aby sýrsky režim znovu použil chemické zbrane a chemické látky ako zbrane na zabíjanie svojho vlastného ľudu. Rada podporuje všetky opatrenia zamerané na predchádzanie používania chemických zbraní. Toto stanovisko vyjadrila v mene EÚ v rámci OPCW.
2. Rada v tejto súvislosti pripomína predchádzajúce závery Rady o Sýrii, najmä závery zo 4. apríla 2017, a konštatuje, že ciele stratégie Európskej únie pre Sýriu stále platia.

3. Zdôrazňujeme, že súčasný vývoj by sa mal využiť na posilnenie úsilia o politické riešenie konfliktu v Sýrii. Európska únia opakuje, že konflikt v Sýrii nemožno riešiť vojensky. Sýrsky režim však napriek tomu za podpory svojich spojencov Ruska a Iránu zintenzívnil od minulého roku vojenské operácie bez ohľadu na civilné obete. EÚ čo najdôraznejšie odsudzuje všetky úmyselné a plošné útoky na civilné obyvateľstvo, civilnú infraštruktúru, nemocnice a školy. Pokračujúce zámerné odopieranie a bránenie prístupu humanitárnej pomoci k ľuďom v núdzi je nehanebným porušením zásad medzinárodného humanitárneho práva a musí prestať. EÚ odsudzuje ofenzívu režimu podporovanú Ruskom, ktorá spôsobila devastáciu vo východnej Ghúte, a vyzýva na okamžité zastavenie leteckých útokov, najmä v Idlibe a na juhu Sýrie. EÚ vyzýva všetky strany konfliktu, predovšetkým režim a jeho spojencov, aby dodržiavali prímerie v záujme zaistenia prístupu humanitárnej pomoci a zdravotníckeho odsunu, ako sa jednohlasne schválilo v rezolúcii BR OSN č. 2401. V takomto kontexte sa vyhliadky na politické riešenie ďalej vytrácajú. Situáciu ďalej komplikuje aj turecká vojenská operácia na severozápade Sýrie, ktorá viedla k rozsiahlemu vysídľovaniu miestneho obyvateľstva, a je ďalším zdrojom závažných obáv. V tejto súvislosti EÚ odsudzuje opakované narušovanie takzvaných deeskalačných zón a naliehavo vyzýva garantov dohody z Astany Rusko, Irán a Turecko, aby zaistili ukončenie nepriateľských operácií a nehatený, bezpečný a udržateľný prístup humanitárnej pomoci v celej Sýrii, a aby si plnili svoje záväzky týkajúce sa dosiahnutia celoštátneho prímeria v Sýrii, ako aj ukončenia obliehaní. EÚ vyjadruje silné znepokojenie nad správami o sociálnom a demografickom inžinierstve v oblastiach po celej Sýrii.

4. Vojenská eskalácia od začiatku tohto roka ešte viac zhoršila už i tak zlú humanitárnu situáciu v Sýrii. Výrazne sa zhoršila najmä situácia vo východnej Ghúte a v Idlibe. Pomoc potrebuje 13,1 milióna ľudí, ktorí čelia vážnym obavám o bezpečnosť, vnútorne vysídlených je 6,1 milióna osôb a takmer 3 milióny ľudí sa nemôžu dostať z obliehaných alebo ťažko dostupných oblastí. Ochrana civilistov je právnou i morálnou povinnosťou, ako aj naliehavým problémom. Vážne obavy vyvoláva aj kontaminácia výbušnými zariadeniami. EÚ je naďalej odhodlaná chrániť životy a znižovať utrpenie riešením potrieb najviac ohrozených osôb v krajine. Ochrana civilného obyvateľstva, za ktorú je primárne zodpovedný sýrsky režim, a zaistenie včasného dopravenia pomoci v súlade s humanitárnymi zásadami sú naliehavými prioritami. EÚ v tejto súvislosti dôrazne odsudzuje strany konfliktu za to, že bránia prístupu humanitárnej pomoci k ľuďom v núdzi odopierajú im ju, a to vrátane naliehavých zdravotníckych odsunov, ako aj za systematické odstraňovanie zdravotníckych potrieb z humanitárnych konvojov sýrskym režimom. To sa musí skončiť. EÚ žiada, aby všetky strany konfliktu, najmä sýrsky režim, umožnili v súlade s medzinárodným humanitárnym právom nehatený, nerušený, bezpečný a udržateľný prístup humanitárnej pomoci k ľuďom v núdzi kdekoľvek v celej krajine. EÚ víta rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 2393 prijatú v decembri 2017, ktorá umožňuje cezhraničnú pomoc na záchranu miliónov Sýrčanov v núdzi., a vynaloží všetko úsilie, aby najpriamejšou cestou poskytla humanitárnu pomoc všetkým obyvateľom v núdzi v celej Sýrii. EÚ odsudzuje vyhľadovanie civilného obyvateľstva ako metódy vedenia boja pri obliehaní obývaných oblastí, ako aj násilné vysídľovanie obyvateľstva, pričom obidve uvedené praktiky možno považovať za vojnové zločiny alebo zločiny proti ľudskosti. EÚ bude naďalej pokračovať v intenzívnej humanitárnej diplomacii, a to aj na konferencii Brusel II, s cieľom preskúmať všetky možnosti, ako zlepšiť prístup a ochranu, a najmä presadzovať humanitárne zásady pri poskytovaní pomoci. EÚ tiež vyjadruje hlboké znepokojenie nad zhoršujúcou sa humanitárnou situáciou na severozápade Sýrie, najmä v regióne Afrín, v ktorom sa uskutočnila turecká vojenská operácia, a zdôrazňuje naliehavú potrebu poskytnúť humanitárnym organizáciám bezpečný, nehatený a okamžitý humanitárny prístup. Tento región a celá krajina naliehavo potrebuje vytvoriť podmienky pre bezpečný, dobrovoľný a dôstojný návrat vnútorne vysídlených osôb a utečencov.

5. EÚ opakuje, že akékoľvek udržateľné riešenie konfliktu sa nezaobíde bez skutočnej politickej transformácie v súlade s rezolúciou BR OSN č. 2254 a Ženevským komuniké z roku 2012, na ktorom sa dohodli sýrske strany v rámci ženevského procesu pod vedením OSN, a naďalej podporuje jednotu, suverenitu a územnú celistvosť sýrskeho štátu. EÚ v tejto súvislosti oceňuje neúnavné úsilie osobitného vyslanca OSN pre Sýriu Staffana de Misturu umožniť vykonanie všetkých relevantných rezolúcií OSN. Prioritou by teraz malo byť zriadenie ústavného výboru pod vedením Sýrie a záštitou OSN v Ženeve a mali by sa urýchlene uskutočniť ďalšie kroky, aby sa umožnil proces dohodnutej politickej transformácie. EÚ odsudzuje obštrukčnú stratégiu, ktorú sýrsky režim uplatňuje v rámci rozhovorov vedených OSN, a vyzýva spojencov režimu, aby zaistili, že sa sýrsky režim plne zapojí do tohto procesu s mandátom BR OSN. Európska únia vynaloží maximálne úsilie na podporu mierového riešenia konfliktu v Sýrii. Konečným cieľom EÚ je trvalý mier v Sýrii.
6. EÚ naďalej podporuje sýrsku politickú opozíciu v jej konštruktívnom zapojení do ženevského politického procesu a jej spoluprácu s občianskou spoločnosťou. EÚ podporuje úplnú a účinnú účasť žien v politickom procese a víta prácu, ktorú opozícia odvádza v záujme tohto cieľa. EÚ oceňuje prácu sýrskej rokovacej komisie, jednotnej inkluzívnej delegácie opozície na rokovaníach vedených OSN a jej odhodlanie dosiahnuť diplomatické riešenie konfliktu.
7. Osud Sýrie spočíva v dosiahnutí mieru, demokracie, rovnocenného postavenia občanov a právneho štátu. Európska únia sa bude v záujme sýrskeho ľudu aj naďalej odhodlane a dôsledne usilovať o dosiahnutie tohto cieľa. EÚ bude naďalej spolupracovať so sýrskou občianskou spoločnosťou ako základnými zainteresovanými stranami inkluzívneho procesu na presadenie demokracie a ľudských práv v záujme podpory mieru a stability v Sýrii.

8. EÚ aj naďalej podporuje úsilie globálnej koalície na boj proti Dá'išu a opakuje, že k trvalému odstráneniu násilného extrémizmu a terorizmu v Sýrii a širšom regióne povedie len skutočné politické riešenie v súlade s rezolúciami BR OSN č. 2254 a Ženevským komuniké z roku 2012, ktorým sa riešia ich základné príčiny. EÚ zdôrazňuje, že všetci aktéri v Sýrii sa musia sústrediť na boj proti Dá'išu, ktorý ešte neskončil. Prioritou naďalej zostáva zabrániť obnoveniu tejto teroristickej organizácie. EÚ sa s cieľom prispieť k trvalej porážke Dá'iš zapojí do stabilizačného úsilia v oblastiach oslobodených globálnou koalíciou od Dá'išu na severovýchode Sýrie. Dôležitým faktorom pre zavedenie komplexnejšieho, udržateľného a inkluzívneho európskeho stabilizačného úsilia bude inkluzívna, nezávislá a zastupiteľská miestna správa vecí verejných.
9. EÚ vyzýva všetky strany, aby v súlade s rezolúciou BR OSN č. 2268 prepustili všetky osoby zadržované v rozpore s medzinárodným humanitárnym právom a politických väzňov, ktorí sú väčšinou zadržávaní vo väzniciach režimu a detenčných centrách. Vyzýva na poskytnutie informácií o prípadoch nedobrovoľných zmiznutí. Nezávislým monitorovacím pracovníkom by sa mal zaručiť prístup do všetkých sýrskych detenčných centrách. EÚ plne podporuje úsilie OSN vytvoriť sekretariát na riešenie tohto problému v rámci ženevského procesu.

10. Predpokladom trvalého mieru v Sýrii je vyvodenie zodpovednosti a spravodlivosť v prechodnom období založená na riadnom procese, ktoré uľahčia skutočné národné zmierenie. Rada zdôrazňuje potrebu vyvodenia zodpovednosti, pričom EÚ zostane na čele úsilia o jej vyvodzovanie a bude neúnavne presadzovať vyvodenie zodpovednosti za zverstvá spáchané v sýrskom konflikte. Všetky osoby zodpovedné za porušenia medzinárodného práva, osobitne medzinárodného humanitárneho práva a ľudských práv, ktoré môžu byť vojnovými zločinmi alebo zločinmi proti ľudskosti, za ne musia poniesť zodpovednosť, a to aj tie osoby, ktoré páchajú trestné činy proti náboženským, etnickým a iným skupinám a menšinám. Beztretnosť za takéto trestné činy je neprijateľná, a preto bude EÚ naďalej podporovať dokumentovanie porušovania ľudských práv a úsilie o zhromažďovanie dôkazov na účely budúcich súdnych konaní. EÚ v tejto súvislosti podporuje významnú úlohu vyšetrovacej komisie a medzinárodného, nestranného a nezávislého mechanizmu a zdôrazňuje, že je potrebná intenzívnejšia spolupráca a poskytnutie dostatočných finančných prostriedkov, aby mohli pokračovať vo svojej dôležitej práci na zabezpečení vyvodenia zodpovednosti v Sýrii. EÚ opätovne vyzýva, aby sa situácii v Sýrii venoval Medzinárodný trestný súd. V prípadoch, keď nie je možné uplatniť medzinárodnú spravodlivosť, je dôležitým príspevkom k zabezpečeniu spravodlivosti stíhanie vojnových zločinov vnútroštátnymi súdmi, pokiaľ je to možné. EÚ a jej členské štáty sú plne odhodlaní zabrániť beztretnosti a budú sa snažiť preskúmať možnosti spoločných krokov pri výkone spravodlivosti za porušovanie medzinárodného práva v sýrskom konflikte. EÚ bude ďalšie reštriktívne opatrenia voči Sýrii zvažovať aj naďalej, kým sa represálie neukončia.

11. EÚ opakuje, že dôrazne odsudzuje opakované použitie chemických zbraní sýrskym režimom a organizáciou Dá'íš, ktoré potvrdil spoločný vyšetrovací mechanizmus OPCW – OSN, a o ktorom informovala vyšetrovacia komisia. EÚ tiež znepokojujú neustále správy, že v uplynulých mesiacoch použil režim vo východnej Ghúte a iných oblastiach Sýrie chemické zbrane, vrátane najnovších správ o ničivom chemickom útoku v meste Dúma. EÚ zdôrazňuje svoje vážne obavy v súvislosti s porušovaním Dohovoru o chemických zbraniach a všeobecného zákazu používania chemických zbraní v Sýrii. EÚ plne podporuje prácu vyšetrovacej misie OPCW, ktorá pokračuje v skúmaní správ o používaní chemických zbraní, a tímu pre posudzovanie vyhlásení, ktorý pokračuje v skúmaní medzier a nezrovnalostí v sýrskych vyhláseniach, až dovtedy, kým sa nepotvrdí, že sýrsky program chemických zbraní je nezvratne ukončený. EÚ v júli 2017 a marci 2018 uvalila ďalšie reštriktívne opatrenia na sýrskych vysokopostavených úradníkov a vedcov za úlohu, ktorú zohrali pri vývoji a používaní chemických zbraní proti civilnému obyvateľstvu, a je pripravená zvážiť v budúcnosti zavedenie ďalších opatrení. V tejto súvislosti EÚ naliehavo vyzýva BR OSN, aby urýchlene obnovila nezávislý mechanizmus určovania zodpovednosti na zaistenie vyvedenia zodpovednosti pre páchatel'ov chemických útokov. V tejto súvislosti EÚ vyjadruje poľutovanie, že Rusko vetovalo obnovenie mandátu spoločného vyšetrovacieho mechanizmu v novembri 2017. EÚ vyzýva všetky krajiny, aby využili svoj vplyv na zabránenie ďalšiemu použitiu chemických zbraní a podporuje medzinárodné partnerstvo proti beztretnosti používania chemických zbraní.

12. EÚ bude aj naďalej podporovať odolnosť sýrskeho obyvateľstva v súlade so stratégiou EÚ pre Sýriu. Činnosť sa zameria na potreby súvisiace s bezpečným a rovnakým prístupom k osobným dokladom, bývaniu a majetkovým právam s cieľom zabezpečiť, že práva Sýrčanov zostanú zachované a že sa vytvoria základné podmienky, ktoré vysídleným osobám umožnia dôstojný, bezpečný a dobrovoľný návrat do ich domovov, keď to podmienky umožnia. EÚ bude aj naďalej poskytovať pomoc zameranú na podporu odolnosti poskytovaním vzdelávania, vytváraním pracovných miest, podporou civilných štruktúr miestnej správy v oblastiach kontrolovaných opozíciou, a to aj spoluprácou so sýrskou dočasnou vládou, a bude pracovať na tom, aby nedošlo k zrúteniu štátnej správy. EÚ sa bude usilovať o zvýšenie pomoci a bude pritom kombinovať cezhraničnú pomoc s podporou poskytovanou zvnútra Sýrie a zameriavať sa na poskytovanie pomoci v rámci širšieho úsilia o riešenie potrieb obyvateľov v celej Sýrii s cieľom predchádzať násilnému extrémizmu a sektárstvu a budovať miestnu odolnosť. Pomoc EÚ musí byť prospešná pre obyvateľov Sýrie, pričom sa musí predchádzať tomu, aby prinášala výhody sýrskemu režimu, čím by legitimizovala jeho vnútroštátnu a miestnu správu. EÚ sa nebude zapájať do úsilia o skorú obnovu a stabilizáciu v žiadnej časti Sýrie, ktoré by mohlo podporiť sociálne a demografické inžinierstvo.
13. EÚ opakuje, že bude pripravená pomôcť s obnovou krajiny až vtedy, keď bude reálne prebiehať komplexná, skutočná a inkluzívna politická transformácia, ktorú vyrokovali sýrske strany konfliktu na základe rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 2254 (2015) a Ženevského komuniké z roku 2012. EÚ naďalej aktívne podporuje OSN v koordinovaní civilného plánovania stabilizácie a bude ďalej spolupracovať s OSN, medzinárodnými finančnými inštitúciami a inými darcami. Osobitnú zodpovednosť za náklady na obnovu by mali prevziať aj tí, ktorí konflikt podnecovali.

14. EÚ si uvedomuje dôsledky, ktoré má sýrsky konflikt na susedné štáty, ktoré preukázali odhodlanie a odolnosť tým, že v priebehu posledných rokov prijali milióny sýrskych utečencov, a potvrdzuje svoj záväzok poskytovať im podporu. Rada víta výsledky dosiahnuté vďaka pomoci EÚ a členských štátov vrátane Regionálneho trustového fondu EÚ zriadeného v reakcii na krízu v Sýrii a pokrok dosiahnutý pri vykonávaní paktov EÚ – Jordánsko a EÚ – Libanon v záujme riešenia kľúčových potrieb sýrskych utečencov a ich hostiteľských komunit v tomto regióne. EÚ konštatuje, že podmienky na repatriáciu sýrskych utečencov, ako ich vymedzuje UNHCR, zatiaľ nie sú splnené. Situácia v hostiteľských krajinách je naďalej kritická a je zjavne potrebné naďalej vyvíjať úsilie na pomoc týmto krajinám pri riešení výziev spojených s utečeneckou krízou, a to aj s ohľadom na potreby palestínskych utečencov.

15. Rada víta druhú bruselskú konferenciu „Podpora budúcnosti Sýrie a okolitého regiónu“, ktorá sa uskutoční 24. – 25. apríla 2018 a ktorej budú spoločne predsedieť Európska únia a Organizácia Spojených štátov, v nadväznosti na bruselskú konferenciu, ktorá sa konala v apríli 2017, londýnsku konferenciu, ktorá sa konala vo februári 2016, konferencie darcov, ktoré sa v rokoch 2013 – 2015 konali v Kuvajte, a berlínsku konferenciu, ktorá sa uskutočnila v roku 2014, ako aj helsinskú konferenciu, ktorá sa konala v januári 2017. Všeobecným cieľom konferencie je, aby medzinárodné spoločenstvo neprestávalo venovať pozornosť sýrskemu konfliktu, a posilniť podporu adresovanú obyvateľstvu. Konferencia má tri konkrétne ciele: Vyšle medzinárodnému správu o prebiehajúcej širokej podpore úsiliu o rýchle politické riešenie konfliktu pod záštitou OSN a v súlade s príslušnými rezolúciami BR OSN vrátane rezolúcie č. 2254 a Ženevského komuniké; bude sa zaoberať zhoršujúcou sa humanitárnou situáciou v Sýrii a potvrdí pretrvávajúcu silnú podporu EÚ a medzinárodného spoločenstva susedným krajinám, ktoré prijali viac ako 5,6 milióna sýrskych utečencov. Na konferencii sa zhodnotí aj plnenie medzinárodných záväzkov týkajúcich sa Sýrie a okolitého regiónu v minulom roku počas prvej bruselskej konferencie a bude sa usilovať o nové finančné záväzky zamerané na riešenie rastúcich potrieb v Sýrii a v celom regióne. EÚ a jej členské štáty ako najväčší darcovia prispievajúci k zmierneniu najhorších dôsledkov krízy v Sýrii, s viac ako 10,6 miliardy EUR pomoci poskytnutej od roku 2011 a dve tretiny z prísľubu 5,6 miliardy EUR na prvej bruselskej konferencii, prijmú na druhej bruselskej konferencii opäť významný záväzok a budú nabádať medzinárodné spoločenstvo, aby prispelo svojím dielom, najmä prostredníctvom ďalších prísľubov v rámci plánu humanitárnej pomoci OSN.
-